

Амерички аналитичар Тед Карпентер сматра да су САД спремне да политички кажњавају Београд ако се успротиви њиховој визији Балкана, која подразумева независно Косово

Министар спољних послова Србије Вук Јеремић изјавио је у интервјуу за америчку ТВ станицу CNN да се српске власти у решавању проблема статуса Косова противе једностраном проглашењу независности покрајине.

"Једино чему ми кажемо 'не' је једнострано проглашење отцепљења", рекао је Јеремић подсетивши да "две трећине света не признаје Косово".

Додао је да су по питању Косова подељени Савет Безбедности УН, Светска организација у целини, Европска унија па и НАТО, те да је једини начин да се све те разлике премосте, како је рекао, "заједничко решење".

То је најновији знак одлучности званичног Београда да не призна Косово после оцене Међународног суда правде да је декларација независности Косова у складу са међународним правом.

Угрожавање односа или принципијелност?

Београд инсистира на својој резолуцији о Косову на Генералној скупштини УН у септембру а то је наишло на, неки тврде, изненађујуће велико незадовољство и отпор Сједињених Држава и оних чланица ЕУ које су признале Косово, као и бројних упозорења да Србија таквом политиком угрожава односе са Западом.

Поводом америчког става BBC је разговарао са Тедом Карпентером, потпредседником вашингтонског института "Кејто", који је близак републиканцима.

Он каже да су још од почетка деведесетих САД замериле свакој влади која се успротивила њеним жељама на простору бивше Југославије:

"Вашингтон се најпре успротивио српској иницијативу за оцену Међународног суда правде а онда, када није успео да је заустави, тихо је лобирао за пресуду у корист Косова. У међувремену, Сједињене Државе врше постојани притисак на државе које нису признале Косово да то сада учине. Све што није у складу са том политиком изазваће љутњу САД и њихове не нарочито суптилне претње.

Да ли је таква одлучност америчке администрације последица жеља за потврдом водеће улоге САД у свету или, ипак, специфичних циљева на Балкану?

"Сједињене Државе верују да ако ово питање буде решено по њиховој вољи - дакле да Косово постане потпуно призната, независна држава - то отвара пут уласку свих бивших југословенских република у Европску унију, што по њима означава и дефинитиван крај свих националистичких сукоба и тензија на Балкану. То је, дакле, претпоставка која влада америчком политиком према Балкану већ петнаестак година. Лично мислим да је то доста наивно."

Колико енергије и времена је америчка администрација спремна да потроши на ово питање, и лобирање у земљама које нису признале Косово, после пресуде Међународног суда правде?

"САД су већ уложиле много више труда у ово питање него што би иједан објективни

посматрач са стране могао да каже да је оправдано. Скоро као да је у питању част Сједињених Држава! То је зато што се првобитна америчка политика није остварила онако како је Вашингтон замислио. Другим речима, нити је уследио талас брзих признања Косова, нити се потврдила тврдња америчких званичника да косовска декларација независности неће поставити преседан у међународном систему. Руско-грузијски рат и сецесија Абхазије и Јужне Осетије потпуно су разбили ту америчку теорију, и Вашингтон је сада љут, пошто својом политиком није постигао жељени резултат."

Карпенер каже да ће, у том светлу, Сједињене Државе уложити "максимални дипломатски напор" да спрече пролазак српског нацрта резолуције кроз Генералну скупштину Уједињених нација, у којој се једнострана сецесија проглашава неприхватљивом и захтевају нови преговори Београда и Приштине, а да ће онда преузети и друге мере против Србије:

"Доћи ће до дипломатског захлађења између Вашингтона и Београда, и Американци ће вероватно тихо препоручити Европљанима да успоре процес приближавања Србије Европској унији. САД не могу да директно нанесу неку већу штету Србији, али зато могу да негативно утичу на могуће кредите Међународног монетарног фонда и Светске банке, пошто имају огроман утицај у тим организацијама. Надам се да Вашингтон неће употребити такав свој утицај на штету Београда. Мислим да би то била гротескно прејака реакција, иако уопште не искључујем могућност да се управо тако поступи", каже Карпенер.

(BBC)